

ליל שבת קודש פרשת שמות ה'תשנ"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קע"ו המדבר מהתקרבות אל הצדיק ומגירוש רוח שמות מן האדם, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, צריך האדם למהר מאד לגרש מקרבו הרוח שמות, מה שלבו מלא מרוח שמות הדבוק בו, וזה על-ידי שנתקשר להצדיק האמת, והתקשרות היינו אהבת נפש, מה שאוהב להצדיק מאד, ועל ידי זה נכלל לבו בלב הצדיק, ולפי שלבו מלא מרוח שמות, והרוח הוא האויר, ומבע האויר לבקש לו מקום פנוי לצאת שם, כמבאר אצל המחברים, וכשמוצא האויר מקום פנוי לצאת שם, הוא בוקע ושובר במהירות ובבהלה, ועל כן בשנכלל לבו בלב הצדיק, ולב הצדיק הוא חלל בבחינת: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט), ועל כן האויר של הרוח שמות הדבוק בלב, שלבו מלא מזה האויר, הוא בוקע ושובר לבו בבהלה ובורח לחוץ, מחמת שמצא מקום פנוי בלב הצדיק, ועל-כן על ידי שמגרש במהירות הרוח שמות מקרבו, על-ידי-זה יש לו לב נשבר, כי נשבר לבו על ידי מהירות ובהלות הרוח שמות לצאת כנ"ל, ועל-כן לא מצא לפי שעה מקום לצאת ועל-כן נשבר הלב, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו סוד נפלא איך לגרש רוח שמות מן האדם, שהרי בכל אדם נדבק רוח שמות כפי עוונותיו וחטאיו שחטא בהם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג.) אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שמות, והרוח שמות הזה מעקם ומבלבל את מוחו מאד, עד שאין לו שום שכל ודעת ישרה, ואיך זוכין לגרש את הרוח שמות הזה מקרבו? על ידי התקרבות אל הצדיק, כי הצדיק עבד ויגע ימים ושנים הרבה עד שגירש כל הרוח שמות ממנו, וגם קידש וטיהר עצמו מכל תאוות עולם הזה, עד שנשאר לבו ריק וחלל לגמרי, בבחינת (תהלים ק"ט) ולבי חלל בקרבי, שהלב פנוי וריק לגמרי מכל גשמיות עולם הזה, והנה מחמת שהלב של הצדיק כבר ריק וחלל לגמרי, ומבע הרוח והאויר תמיד למצוא מקום ריק וחלל ליכנס שם, לכן כשאדם מתקרב אל הצדיק התקרבות אמיתי, היינו שהוא אוהב את הצדיק מאד מאד, ומוצא מקום בלב הצדיק, אזי הלב שלו נכלל בלב הצדיק, והרוח שמות הנמצא בתוך לבו, מוצא מקום פנוי וריק ליכנס לתוכו

היינו בלב הצדיק, ועל ידי זה יוצא מלבו הרוח שטות, ונתפטר ממנו לגמרי, והוא מרגיש כאילו ירד מעל לבו אבן כבד מאד, ונתהפך לאיש אחר לגמרי, כי זהו עוצם מעלת התקרבות לצדיקים אמיתיים, שהם מכניסים בלב מקורביהם רוח אחרת לגמרי, והרוח שטות שהיה מקודם בקרבם בורחת מהם, ונכנס בהם רוח חדשה, רוח של טהרה, והאדם נתהפך לבריה חדשה ממש.

והנה זה אמת, שרביז"ל מגלה לנו כאן, איך הרוח שטות יוצא מאדם הזוכה להתקרב אל הצדיק, כי זה יוצא ממנו ונכנס בלב הצדיק, אבל לכאורה צריכין להבין, מה הצדיק עושה עם הרוח שטות הזה? כי אם הרוח שטות מצא מקום ריק ופנוי בלב הצדיק, איך הצדיק אינו ניזוק מהרוח שטות שנכנס בו? ובאמת מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ט), שיש סכנה גדולה למי שעוסק בקירוב נפשות להשם יתברך, שלא יתאחז בו הרע של האנשים שהוא מקרב, וזהו מחמת הרוח שטות הנ"ל שנכנס בלבו, ובפרט כשצריך לשמוע כל הירידות והנפילות של אלו האנשים המתקרבים אליו, כדי לתת להם עצות והדרכות ישרות, יש בזה סכנה גדולה מאד שהרוח שטות לא יזיק לו חס ושלום, ואם כן מה הצדיק עושה עם הרוח שטות הזה? אבל כבר מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א') שעל ידי התורה הקדושה מכניעים את היצר הרע שרוצה לעשות את האדם משוגע ממש, ועל ידי התורה מגרשין מן האדם את השגעון והרוח שטות שנכנס בו, עיין שם, ולכן הצדיק האמת הדבוק בתורה הקדושה מאד, הוא יודע היטיב איך להתמודד עם הרוח שטות הבא לו מאנשים המתקרבים אליו, והוא יודע היטיב איך לגרש הרוח שטות הזה מקרבו, ואינו צריך לפחד מזה כלל, כי כח התורה הקדושה חזקה כל כך, עד ששומר את הצדיק מכל רע, ועוזר לו לקרב המון נפשות רבות אל הקדוש ברוך הוא, ולכן אשרי מי שזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, ולגרש הרוח שטות שנדבק בו מחטאותיו ועוונותיו, כי על ידי זה יזכה לשמחת החיים ולחיות חיים טובים ונצחיים בדביקות הבורא יתברך שמו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע, איך שמשה רבינו סירב בתחילה ללכת בשליחות הקדוש ברוך להוציא בני ישראל ממצרים, וכמו שכתוב (שמות ג') מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים, ויש להבין, למה סירב משה רבינו כל כך ללכת בשליחות זה, הלא בודאי רצה לראות רק בטובת עם ישראל שיזכו לצאת ממצרים לחירות עולם, ואם כן למה לא קיבל את השליחות מיד? אבל על פי הנ"ל מובן הענין מאד, כי משה רבינו פוחד שלא יזיק לו הרוח שטות של ששים רבוא

נשמות ישראל שהיו במצרים, כי במצרים היתה גלות הדעת כמובא, כי עדיין לא זכו להתגלות דעת האמת, שה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, וכפי שנחסר לאדם דעת זה, כן נדבק בו רוח שטות ושגעון, ולכן פִּיחד משה רבינו שלא יזיק לו הרוח שטות שיצא מתוכם אל לבו החלל, אבל מיד הבטיח לו הקדוש ברוך הוא על קבלת התורה, וכמו שכתוב (שם) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, היינו קבלת התורה, כי על ידי התורה הקדושה כבר אינו צריך לפחד כלל מהרוח שטות של המתקרבים אליו, כי התורה הקדושה יגרש את הרוח שטות מעליו, ויהיה נשמר מכל רע, והבן.

וזהו גם מה שיתירו הזהיר את משה רבינו (שם י"ח) נבל תבול גם אתה גם העם הזה אשר עמך וגו', כי חכמינו הקדושים אומרים (לפי שיטה אחת במסכת זבחים קט"ז) שיתרו בא והלך לו קודם מתן תורה, וכשיתרו ראה את כל נשמות ישראל עומדים על משה רבינו מן הבוקר עד הערב, פִּיחד שלא יזיק לו הרוח שטות שלהם, ולכן אמר לו נבל תבול וגו', אבל משה רבינו ידע שבכח התורה יהיה יכול לסבול את הכל, ולכן קיבל על עצמו סבלם ועולם, ולקרב כל נשמות ישראל אל השם יתברך, כי התורה הקדושה היא רפואה ותיקון לכל, והשם יתברך יזכינו להתקרב לצדיקים אמיתיים, ולידבק עצמינו בתורה הקדושה, עד שנזכה לגרש הרוח שטות מקרבינו, ולדבק עצמינו בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת שמות ה'תשנ"ט

בשבת קודש בבוקר היתה סעודת קידושא רבא לכבוד הולדת חבת אצל א'
מאנ"ש, בבית מדרשו של מוהרא"ש נ"י, ולא איסתייע מילתא לדרוש אז
ברבים.

סעודה שלישית פרשת שמות ה'תשנ"ט

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר"ו המדבר מהפסוק (תהלים קי"ט) תעיתי כשה אובד וגו' עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, תעיתי כשה אבד בקש עבדך וכו' (תהלים קי"ט), כי יש חילוק גדול בעבירה שעושה האדם, חס ושלום, בין אם נתעורר תבף ומיד ושב בתשובה, אזי אפשר לו בקל לחזור למקומו, כי כשעושה עבירה, חס ושלום, אזי הולך ונוטה מהדרך הישר אל דרך אחר מקולקל, ושם יוצאים מאותו הדרך כמה וכמה נתיבות ודרכים תועים ומקלקלים מאד, שכשמתחילין לילך, חס ושלום, באותו הדרך הרע, אזי תועים ונבוכים באלו הדרכים עד שקשה לשוב ולצאת משם, אבל השם יתברך דרכו לקרות את האדם תבף כשרואה שהוא תועה מדרך השכל, וקוראו שישוב לאחוריו, ולכל אחד קורא לפי בחינתו, יש שקוראו ברמזיה, ויש בקריאה ממש, ויש שבועט בו ומכהו, וזהו הקריאה שלו, כי אורייתא מכרזת קמיייהו "עד מתי פתיים תאהבו פתי", והתורה, הוא השם יתברך בעצמו, שהוא קורא אותם ומבקשם שיחזרו אליו, ועל-כן כשעדין לא נטה הרבה מדרך הישר, אזי אפשר לו בקל לשוב, מחמת שהוא מכיר עדין את הקול ורגיל בו, כי זה סמוך היה אצל השם יתברך, והיה שומע קולו קול התורה ועדין לא שכח את הקול, ועדין לא תעה הרבה באלו הדרכים האחרים התועים והנבוכים, ועל כן בקל אפשר לו לשוב, והוא כמשל הרועה שכאשר שה אחד תועה מהדרך, אזי תבף הוא קורא אותו, וכשהשה עדין לא תעה הרבה מהדרך, אזי הוא מכיר הקול והולך אחריו תבף, אבל כשכבר נטה הרבה מהדרך, אזי כבר שכח את הקול ואינו מכיר בו וגם הרועה מיאש עוד מלבקשו, מחמת שזה זמן רב שהלך ותעה מאתו, כן כשכבר האריך זמן, חס ושלום, ברשעו, ונטה ותעה הרבה מהדרך הישר, לאלו הדרכים המקלקלים והתועים והנבוכים והמבלבלים, אזי קשה לו לשוב כנ"ל:

ודע שאלו הדרכים המקלקלים והתועים, כשאדם תועה בהם, חס ושלום, הרבה מאד, אפשר לפעמים שיתעה מאד וילך באלו הדרכים הנבוכים, ואזי דיקא מרב תעותו בהם, יתהפך וישוב עד שיהיה סמוך מאד למקומו הראשון, ולא יהיה רק הרחק מעט בינו לבין מקומו הראשון, ובקל על ידי נסיון קל, ישוב

עוד למקומו, אבל כשהשם יתברך קוראו ומזמין לו הנסיון, אינו מכיר בקול, ואינו חושש לשוב למקומו, וזה הוא החלוק שבין עול ימים לזקן, כי מי שעדיין בבחרותו ועדיין לא הזקין בחטאיו, אפשר לו יותר לשוב מהזקן, מחמת שעדיין הוא סמוך ולא שכח את הקול הקריאה, וזה, "תעיתי כשה אבד", היינו שתעיתי מהדרך הישר כשה אבד הנוטה מהדרך כנ"ל, על כן אני שואל מלפניך, בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי, הינו שתמהר לבקשני, כל זמן שאני זוכר עדיין את הקול הקריאה של התורה והמצוות, וזהו: "בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי", שתמהר לבקשני תבן, "כי מצותיך לא שכחתי" עדיין, ועדיין אני מכיר את קול הקריאה של המצוות שהם התורה, על-כן בקשתי, שתרחם עלי לבקשני מהרה מיד, כל זמן שעדיין לא שכחתי את מצותיך, דהינו שעדיין אני מכיר את קול הקריאה של התורה והמצוות, כי כשהם ושלום, האדם נזקק בחטאים קשה מאד לבקשו, כי כבר שכח את קול התורה והמצוות, ואינו מכיר בקול הקריאה, על-כן צריך האדם לבקש מהשם יתברך, שימהר השם יתברך לבקשו להחזירו אליו, כל זמן שלא שכח עדיין לגמרי את קול התורה והמצוות כנ"ל, וזהו מה שבקש דוד המלך, עליו השלום, "בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי" כנ"ל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה האדם צריך להזדרז מאד במדת התשובה, לשוב אליו יתברך מה שיותר מהר, לפני שישכח את אשר פגם נגדו יתברך, כי טבע האדם לשכוח את כל מה שעשה, ובמשך הימים הוא נתייטש בחטאותיו, עד שאינו מכיר כלל שעושה דבר רע, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פ"ו:), כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה, נעשית לו כהיתר, כי כבר נתייטש בדרכו הרע, ושכח את קול השם יתברך שהזהיר אותו על החטא, ובפרט כשנתגדל האדם ונזקק במעשיו הרעים, קשה לו מאד לחזור בתשובה, כי כבר שכח את קול השם יתברך, ואינו יודע על מה צריך לעשות תשובה, כי הקול ששמע לפני שיצא לאוויר העולם כבר שכח לגמרי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (נדה ל:), בשעה שהוולד נתון במעי אמו מלמדין אותו כל התורה כולה, ומשביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע, נמצא ששמע קולו יתברך שהזהיר אותו על כך, אבל כשיוצא לאויר העולם, בא מלאך וסמרו על פיו, ושוכח את אשר למד, וכן לאט לאט על ידי שנזקק במעשיו שוכח את קולו הזה, וגם את הקול של התורה הקדושה שקורא אליו "עד מתי פתיים תאהבו פתי" הוא שוכח על ידי שנתרגל בחטאו, וכל מה ששוכח את הקול, כן קשה לו לעשות בתשובה, וכמו הדוגמא שנותן רביז"ל בתורה זו, מהצאן שתעה מהרועה, שכל זמן שהצאן עדיין מכיר את קול הרועה, הוא חוזר אליו מיד שקורא

לו, אבל אחר שכבר נתרחק ממנו הרבה, כבר אינו מכיר את קולו, וקשה מאד למצוא אותו, וגם הרועה מתייאש מלבקשו, וכן הוא אצל כל אדם, כשמתגבר לשוב בתשובה מיד, בימי צעירותו, אזי עדיין מכיר את קולו יתברך, ובקל לו לשוב אליו, אבל כל מה ששוהא לעשות תשובה, וכבר נעשה זקן, קשה לו מאד לעשות תשובה, כי מדרך אחד מקולקל תועה לדרך שני מקולקל, עד שהולך ותועה לגמרי, על דרך שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה:): כך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך, ומחר אומר לך עשה כך, עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה, כי מיד שסר מדרך התורה הוא בחינה של עבודה זרה, וכמאמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, על הפסוק (דברים י"א) וסרתם ועבדתם אלהים אחרים, מיד שסרתם מדרך התורה, זה כבר כאילו ועבדתם אלהים אחרים, נמצא שכל מה שהוא סר מדרך הישר, הוא מסתבך בדרכים מקולקלים, עד שכבר אינו שומע את קולו יתברך, ואינו מכיר כלל את הדרך לשוב, ולכן אשרי מי שמתגבר לעשות תשובה באותו יום שחטא, בבחינת (בראשית מ"א) את חטאי אני מזכיר היום, ואינו דוחה תשובתו למחר, כי אז יהיה בטוח למצוא הדרך הנכון לעשות תשובה וישוב אליו יתברך באמת.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שזהו עוצם מעלת הזוכה לומר קריאת שמע בנוסח של האריז"ל בכל לילה, כי נוסח זה כולל גם אמירת וידוי על כל מה שעשה באותו יום, וכשקורא קריאת שמע בדרך זה, הוא בכלל מארי דחושבנא, בעלי חשבון הנפש, שעושים חשבון בכל לילה על כל מה שפגמו באותו יום, והזהר הקדוש (קרח קע"ח) מפליג מאד במעלתם, כי בדרך זה חוזרים תיכף ומיד בתשובה על כל מה שפגמו באותו היום, כשעדיין מכיר את הקול של הקדוש ברוך הוא ושל התורה הקדושה הקורא אליו, וביותר מועיל קריאת שמע בנוסח זה, לתיקון פגם הברית רחמנא ליצלין, והוא תיקון נפלא מאד, כמבואר בכתבי האריז"ל (ע"י ליקוטי הלכות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב'), והוא גם תיקון קל מאד, אבל בני אדם מזלזלים בה, מחמת שכבר מאוחר בלילה, ועייפים ונופלים בשינה, אבל אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, וגונב עוד כמה דקות ספורות לומר קריאת שמע שעל המטה בנוסח האריז"ל, כי על ידי זה יזכה לתיקון נפלא לכל חטאותיו ועוונותיו.

והנה רביז"ל מגלה לנו כאן גילוי נפלא, שזה התחזקות עצומה לכל אחד ואחד שלא להתייאש בשום אופן שבעולם, רק יחגור מתניו לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, כי לפעמים האדם תועה כל כך בדרכים מקולקלים, שהלך מדרך לדרך רע, עד שיכול להיות שהוא עכשיו כבר סמוך וקרוב מאד למקומו הראשון, וכדרך מי

שתועה ביער, שלפעמים תועה והולך סביב סביב, עד שהוא קרוב וסמוך ממש למקומו הראשון, כי כבר עליו עליו בחיים כל כך הרבה משברים וגלים עד שרואה שאין עצה אחרת רק לשוב אליו יתברך, אבל דייקא אז נכנס בו מחשבות של ייאוש ודכאון, "וכי באמת יקבלו אותי בתשובה אחר שתעיתי כל כך מדרך התורה?" וזה מכנים בו ייאוש ודכאון עד שמתייאש לגמרי מלמצוא את מקומו הראשון, אבל באמת אם היה מתחזק רק קצת, היה יוצא מידי תעותו, וזוכה לחזור למקומו הראשון, ולכן אסור לאדם ליפול בדעתו בשום פנים ואופן, ואפילו שמוצא את עצמו רחוק מאד מאד ממנו יתברך, ונדמה לו שנתרחק אלפים ורכבות פרסאות ממנו יתברך, שהרי כל מה שנתרחק מהשם יתברך, גם הוא יתברך נתרחק ממנו, בבחינת (עי' רש"י דברים י"א פסוק י"ג) אם תעזבני יום יומיים אעזובך, משל לשני בני אדם שנתרחקו זה מזה דרך יום אחד, הרי כבר מרחק שני ימים ביניהם, עיין שם, אף על פי כן לא יפול בדעתו כלל, ויידע שיתכן שהוא קרוב וסמוך מאד למקומו הראשון, ועם הרהור תשובה אמיתית, ועם תפילה אחת אל השם יתברך, שיברח למקום פנוי שאין שם בני אדם, וישפוך כל שיחתו לפניו יתברך, איך שרוצה לשוב אליו יתברך, על ידי זה יזכה לשוב למקומו הראשון, וגם להיות במעלה יותר גדולה מבתחילה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד:) במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כי זהו מדרכי רחמנותו יתברך, שאפילו אם אדם חטא במה שחטא, נותנין לו דרכים ואופנים לעשות תשובה, רק שהנסיון אז גדול מאד, כי נופל בו חלישות הדעת ומחשבות של ייאוש, "האם באמת צריכין אותי מלמעלה?", אבל אם אין האדם מסתכל על זה רק חוגר מתניו לעשות תשובה, אזי בוודאי יתקבל תשובתו לרחמים ולרצון, ויזכה להגיע אל מה שצריך להגיע.

וזהו גודל מעלת התקרבות לצדיקים אמיתיים, כי כל צדיק הוא בחינת רועה נאמן לצאן עדתו, וכל כוונת הצדיק לקרב כל אחד ואחד להשם יתברך באמת, וכמו רועה נאמן שדואג בעבור כל צאנו ואינו מתייאש מאף אחד מהם, ולכן כל זמן שאדם נמנה בין עדת הצדיק, בוודאי יהיה לו תקוה טובה לחזור אל הקדוש ברוך הוא, כי על ידי שישמע קול קריאת הצדיק, המעורר אותו לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, עד ידי זה יזכה למצוא דרך הנכון של תשובה, ולחזור אליו יתברך באמת.

וזהו סוד הפסוק הנ"ל שאמר דוד המלך עליו השלום, תעיתי כשה אובד וגו', כי דוד המלך הראה לנו את דרך התשובה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה ד:)

לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא להראות תשובה ליחיד, כי דוד המלך הראה לנו, איך שאסור לאדם אף פעם לייאש את עצמו, רק יקום ויצעק להקדוש ברוך הוא "תעיתי כשה אובד", אני תועה בעולם כמו שה שתעה מן הרועה שלה, אבל אני מבקש "בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי" היינו שתמהר לבקש אותי, רבוננו של עולם, ולהחזיר אותי בתשובה שלימה, כי מצותיך לא שכחתי, כי עדיין לא שכחתי את הקול שלך, ולא שכחתי את המצוות שלך, כי יהיה איך שיהיה יש בכל אדם המון מצוות שזוכה לקיים בכל יום, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז). אפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון, כי יש לכל אחד ציצית, ותפילין, ושבת, והוא מהול וכו', והאדם צריך להזכיר עצמו בכל נקודה ונקודה שיש בו, ולא לשכוח אותם כלל, וזהו ומצותיך לא שכחתי, שלא שכחתי שיש בי הרבה מצוות שזכיתי לקיים מעודי, "וגם, רבוננו של עולם, הלא אתה רועה נאמן שלנו, ואתה בוודאי עדיין מחפש ומבקש אותנו, ולכן תזכני לחזור בתשובה שלימה לפניך", והדרך זה לימד אותנו דוד המלך עליו השלום, שעסק בתשובה כל ימיו, ותמיד שר שירות ותשבחות להשם יתברך, והראה לנו איך שכל יהודי הוא מהצאן קדשים של הקדוש ברוך הוא, ויכול לחזור אליו יתברך יהיה איך שיהיה, ועל ידי שאדם הולך בדרך זה, ותמיד צועק להשם יתברך "תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי", על ידי זה יזכה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולזכות לחיות בנועם ה' ובקשר בהיכלו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין זה לפרשת השבוע, בקשר גורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את התגלות הקדוש ברוך הוא אל משה רבינו מתוך הסנה, בשעה שהיה משה רועה צאן יתרו במדבר, וכמו שכתוב (שמות ג) ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה, וכן מצינו אצל האבות הקדושים שהיו כולם רועי צאן, ויש להבין למה בחרו להם דייקא מלאכה זו יותר מכל המלאכות? והנה ברמב"ן הקדוש מבואר שעשו את זה, כדי לשבת בין הרים וגבעות מובדלים מבני אדם להתבודד עצמם עמו יתברך, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מבואר הענין מאד, כי הנה האבות הקדושים רצו להכניס בעצמם את לימד הנ"ל של "תעיתי כשה אובד", היינו לדעת מה נקרא צאן שנאבד מן הרועה שלה, ואיך שצריכין לרחם על הצאן, ולקרוא לשה אובד ולחפש אותה, למען לא תאבד לגמרי, ועל ידי שישבו בשדה והתבוננו בתכונת הצאן, איך שבאים בצפצוף קול הרועה, ואיך הרועה צריך תמיד לעמוד על המשמר לשמור את צאנו, על ידי זה למדו איך לרעות נשמות ישראל, ואיך להחזיר אותם בתשובה שלימה לפניו יתברך, כי נשמות ישראל נקראים צאנו

של השם יתברך, וכמו שכתוב (יהזקאל ל"ד) ואתן צאני צאן מרעיתי וגו', והקדוש ברוך הוא, הוא הרועה שלנו, והוא יתברך שולח לנו צדיקים בכל דור ודור, שהם גם רועים נאמנים לשמור על הצאן קדשים, ולהחזיר אותם בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולכן האבות הקדושים בחרו במלאכה זו במיוחד, כי על ידי זה למדו הדרך של אסיפת הצאן ואיך להנהיג אותם כראוי.

וזה המבואר במדרש (שמות רבה פרשה ב' ס"ד ב') כשהיה משה רבינו רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, ורץ אחריו עד שהגיע לחסית, כיון שהגיע לחסית נודמנה לו בריכה של מים, ועמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו, אמר, אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא עיף אתה, הרכיבו על כתיפו והיה מהלך, אמר הקדוש ברוך הוא, יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חיך אתה תרעה צאני ישראל, כי דייקא מהנהגת הצאן זכה משה להיות מנהיג על נשמות ישראל, כי למד מהנהגת הצאן, איך ליטפל עם נשמות ישראל, לרחם עליהם ולקרב אותם אל הקדוש ברוך הוא.

וזהו המראה הגדול שנתגלה למשה רבינו אז בתוך הסנה, וכמו שכתוב (שמות ג') וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל, כי הסנה מרמוז על הנשמות הירודות והנפולות שבישראל, שהם בחינת סנה, המוציא קוצים ודרדרים ואין לה פירות וצל כלל, וכן נשמות אלו ריקים מאד מכל טעם וריח של תורה ומצוות, אבל הקדוש ברוך הוא גילה למשה רבינו אז, שגם במקום שפל כזה, יש אלקות, ויש תקוה טובה לכל אחד ואחד לחזור בתשובה שלימה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ב' ס"ד ב') למה נגלה הקדוש ברוך הוא מתוך הסנה? ללמדך שאין מקום פגום בלא שכינה ואפילו בסנה, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואפילו נשמה שנפלה מאד והיא בבחינת סנה, בלי שום טעם וריח, גם לה יש תקוה טובה לחזור אליו יתברך, וזהו וירא והנה הסנה בוער באש, היינו שעובר על נשמה זאת אש התאוות, ועוביות וגשמיות של עולם הזה, אבל והסנה איננו אוכל, כי יש בה ניצוץ קדוש וטהור, ויכולה לחזור אל מקומה הראשון על ידי רועה נאמן שיבקש אותה כראוי.

וזהו, ויאמר משה אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה, ופירש"י אסורה מכאן להתקרב שם, היינו שמשה רבינו הבין ואמר, שאצא מתוך הגוף הגשמי שלי, להבין את כל אחד מישראל, אפילו הכי ירוד והכי שפל, ואשים לב איך יכולים לעזור לו לקרבו אליו יתברך, כי אחפש את הנקודה טובה

שיש בכל אחד ואחד מישראל ועל ידי אבין מדוע לא יבער הסנה, וזהו וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה לח ס' כ"ז) כל מי שנכפל שמו יש לו בעולם הזה ובעולם הבא, היינו בחינת דרי מעלה ודרי מטה, שרימז לו הקדוש ברוך הוא, שהמנהיג צריך להיות בו ב' כוחות אלו, לגלות לכל הדרי מעלה ובעלי השגה, שיכולים לעלות יותר ויותר, ולגלות לכל הדרי מטה, ושפלי מדריגה, שהקדוש ברוך הוא עמם אתם ואצלם (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' ס' ז'), וזהו אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא, של נעליך מעל רגליך מרמז להפשטת חומריות הגוף הגשמי, כמובא בתיקונים (תיקון י"ב), הגוף שנגעה בה בת פרעה, ועל ידי שיפשיט חומריות גופו, יבא להכיר איך המקום שאתה עומד עליו, היינו בכל מקום שאדם נמצא, אפילו בשפל המדריגה כמו בסנה, אדמת קודש הוא, ויכולים למצוא אלקותו יתברך שם, ולהעלותו בתשובה שלימה.

וזהו עוצם מעלת המקבל עצה מצדיקים אמיתיים, כי הצדיקים אמיתיים נותנים לך עצה מעלמא דאתי, היינו עצה שיועל לאדם לעד ולנצח נצחים, ולא עצה גשמית של עולם הזה בשביל כסף או ממון חס ושלום, ולכן אומר רביז"ל (ספר המדות אות עצה ס' א') אל תשאל עצה אלא ממי שיודע סתרי תורה, היינו ממי שמסתכל על פנימיות התורה, ורוצה לזכות נשמות ישראל לבוא אל תכליתם, כי על ידי צדיק כזה יהיה לו תקוה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולקבל ממנו גם כח לקרב נשמות ישראל אחרים להשם יתברך, כי על ידי הצדיק יכולים לקבל הרשאה, היינו רשות וכח לגלות ולפרסם לימודו הטוב לכל העולם כולו (עי' ליקוטי הלכות הרשאה הלכה ה'), שזה נעשה על ידי שלומד הרבה את ספרי הצדיק, ובפרט בהתקרבות אל רביז"ל, העיקר תלוי בלימוד ספרי רביז"ל, שאין רשאים לדבר בשם רביז"ל עד שבקיאם מאד בספרי רביז"ל, אבל כשאדם זוכה להגות מאד בספרי רביז"ל ולדעת אותם בעל פה, אזי יכול לקבל כח ההרשאה מרביז"ל, ולגלות ולפרסם לימודו הטוב לכל העולם כולו, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים שהם רועי נאמן של נשמות ישראל, ונזכה ללכת בדרכם הקדוש, עדי נזכה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

